

# Még nincs vége

VISSZHANG - LXI. évfolyam, 48. szám, 2017. december 1.

Hanák András írásában (*Hova álljanak a zsidók?*, *ÉS*, 2017/48., nov. 24.) van egy téves adat: Izraelt nem 1947-ben, hanem 1948-ban alapították.

Sajnos a továbbiakban azzal sem érthetők egyet, hogy a szerző szerint Izrael állam annak általában is a garanciája, hogy „*legalább vége a lenézettség, a megvettség, a kiszolgáltatottság korának*”. Ismert jelenség, hogy ma még Nyugat-Európában is gyakori, hogy művelt emberek éppen Izraelt használják fel ürügyként zsidógyűlöletük kiélésére. A nyelvész Monika Schwarz-Friesel és a történész Jehuda Reinharz például több ezer olyan mailt és levelet vizsgált meg, amelyet német feladók – gyakran nevük és címük megadásával – írtak zsidó intézeteknek és a berlini izraeli követségnek. Ennek a verbális antiszemitizmusnak az analízise is pontosan megmutatja, hogy az ősi, évszázadokon át működő szellemi-érzelmi toposzokat, kliséket most minden további nélkül kiterjesztették Izraelre is. Könyvük, *A zsidóellenesség nyelve a 21. században (Die Sprache der Judenfeindschaft im 21. Jahrhundert)* kiválóan bemutatja, hogyan él tovább a zsidók kirekesztése, sértegetése, kioktatása, figyelmeztetése és fenyegetése. Aminek ékes példája egyébként ma az is, hogy Nyugat-Európában most éppen az iszlamisták antiszemitizmusa miatt zsidó vallású vagy származású családoknak gyakran ki kell venniük a gyerekeiket egy-egy általános iskolából. Igaz, mindez általában „csupán” a verbalitás szintjén zajlik, ám, mint tudjuk, helyzet kérdése, hogy a szavak mikor válnak tettekké. Hiszen a huszadik századi zsidó állam létrejöttéhez épp a holokauszt adta meg az utolsó érvet, megmutatván, hová vezet, ha egyes politikai erők konzekvensen végigviszik szavakból felépített koncepciójukat. Amit egyébként manapság ugyancsak a dzsihadisták terrortámadásai, zsidókat szintén érintő gyilkosságai támasztanak alá. Ezért sem gondolhatjuk, hogy az állami lét mindent garantál, másfelől viszont ezért is lényeges a legtöbb zsidó számára a zsidó állam léte és biztonsága.

(Bécs)